

(3 Hours)

(Total Marks : 100)

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B. :**
1. Attempt **any five** questions in **all**.
  2. Attempt **any three** questions from **Section – I** and **any two** questions from **Section - II**.
- OR**
- Attempt **any two** questions from **Section – I** and **any three** questions from **Section – II**.
3. **All** answers should be written in the same **answer book**.
  4. **Figures** to the **right** indicate **full marks**.

SECTION – I

1. Explain the following (**Any Four**) : (20)
  - a) Managerial Skills.
  - b) Management Roles.
  - c) Organizational behaviour is interdisciplinary.
  - d) Work-life Balance.
  - e) Deviant work place behaviour.
  - f) Absenteeism.
2. State whether the following statements are True or False and give reasons for the same (20)

(**Any Four**) :

  - a) Attitudes influence employee behaviour.
  - b) Job satisfaction is a negative work related attitude.
  - c) Satisfied employees increase customer satisfaction and loyalty.
  - d) Job satisfaction and organizational citizenship behaviour are not related.
  - e) Employee engagement is a type of job attitude.
  - f) There are four distinct responses to job dissatisfaction.
3. Explain the three elements of motivation. Elaborate the Equity theory of motivation. (20)
4. Explain the following terms (**Any Four**) : (20)
  - a) All group members play a role.
  - b) People join groups for different reasons.
  - c) A number of factors contribute to social loafing.
  - d) Nominal Group Technique does not restrict independent thinking.
  - e) Managers can reduce group think.
  - f) Status is a socially defined position or rank given to groups or group members.

5. Discuss different ways to improve working relationships. (20)

SECTION - II

6. Write short notes (Any Four) : (20)
- a) Communication Process.
  - b) Upward Communication.
  - c) Formal Small Group Networks.
  - d) E-mail.
  - e) Grapevine.
  - f) Politically correct communication.
7. Define Leadership. Explain the Path Goal and LMX theories of Leadership. (20)
8. Explain the following statements (Any Four) : (20)
- a) Formal power is based on an individual's position in an organization.
  - b) Dependency is an important element in power.
  - c) Politics is an unavoidable part of organizational life.
  - d) Personality traits are related to political behaviour.
  - e) There are nine distinct influences of power tactics.
  - f) People use different impression management tactics.
9. Explain the following (Any Four) : (20)
- a) Traditional view of conflict.
  - b) Incompatibility stage of conflict.
  - c) Conflict resolution strategies.
  - d) Integrative bargaining.
  - e) Third party negotiation.
  - f) BATNA.
10. Write a detailed note on occupational stress. (20)

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १. एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
२. पहिल्या विभागातून कोणतेही तीन व दुसऱ्या विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
किंवा
पहिल्या विभागातून कोणतेही दोन व दुसऱ्या विभागातून कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
३. सर्व उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.
४. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग - १

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही चार) : (२०)
- अ) व्यवस्थापकीय कौशल्ये.
ब) व्यवस्थापनाच्या भूमिका.
क) संघटनात्मक वर्तन हे शास्त्रीय आहे.
ड) कार्य-जीवन समतोल.
इ) कार्यालयीन मार्गभ्रष्ट वर्तन.
ई) गैरहजेरीपणा.
२. खालील विधाने बरोबर की चूक सांगून कारणे द्या (कोणतीही चार) : (२०)
- अ) अभिवृत्तीचा कर्मचाऱ्यांच्या वर्तनावर प्रभाव पडतो.
ब) कार्यसमाधान हे ऋणात्मक कार्यसंबंधी अभिवृत्ती आहे.
क) समाधानी कर्मचारी ग्राहकांमधील समाधान व इमानदारीत वाढ करतात.
ड) कार्य समाधान व संघटनात्मक नागरिकत्व वर्तनात कोणतेही नाते नाही.
इ) कर्मचारी गुंतवणूक ही एक कार्यालय संबंधी अभिवृत्ती आहे.
ई) कार्य असमाधानाला चार विशिष्ट प्रतिक्रिया आहेत.
३. प्रेरणेचे तीन घटक स्पष्ट करा. प्रेरणेचा समानता सिद्धांत सविस्तरपणे लिहा. (२०)
४. खालील विधाने स्पष्ट करा (कोणतीही चार) : (२०)
- अ) समूहातील सगळे सभासद एक भूमिका निभावतात.
ब) लोक समूहामध्ये विविध कारणांसाठी जातात.
क) सामाजिक रिकामटेकडेपणाला अनेक घटक कारणीभूत ठरतात.
ड) Nominal Group Technique स्वतंत्र विचारांवर मर्यादा घालत नाही.
इ) व्यवस्थापक समूह विचार कमी करू शकतात.
ई) दर्जा ही समूहांनी किंवा समूहातील सदस्यांना दिलेली सामाजिक व्याख्या आहे.

५. कार्यसंबंध सुधारण्यासाठीच्या विविध मार्गांची चर्चा करा. (२०)

विभाग - २

६. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- अ) संप्रेषण प्रक्रिया.
- ब) उद्धर्वागामी संप्रेषण.
- क) औपचारिक लघुसमूह जाळी (Networks).
- ड) ई-मेल.
- इ) द्राक्षवेळ.
- ई) राजकीयदृष्ट्या समयोचित संप्रेषण.

७. नेतृत्वाची व्याख्या द्या. नेतृत्वाचे पद उद्दिष्ट्य आणि नेता सभासद विनिमय सिद्धांत स्पष्ट करा. (२०)

८. खालील विधाने स्पष्ट करा. (कोणतीही चार) :

- अ) औपचारिक सत्ता ही व्यक्तिच्या कार्यालयातील स्थानाशी निगडित आहे.
- ब) अवलंबित्व हा सत्तेचा एक प्रमुख घटक आहे.
- क) राजकारण हा कार्यालयीन जीवनातील न टाळता येणारा भाग आहे.
- ड) राजकीय वर्तनाशी व्यक्तिमत्त्वासंबंधीत घटक निगडित आहेत.
- इ) सत्ता तंत्राचे नऊ विविध प्रकारचे परिणाम होतात.
- ई) लोक विविध छाप व्यवस्थापन तंत्रांचा उपयोग करतात.

९. स्पष्टीकरण द्या (कोणतेही चार):

- अ) संघर्षासंबंधी पारंपारीक दृष्टिकोन.
- ब) संघर्षामधील विसंगती अवस्था.
- क) संघर्ष हाताळण्याची तंत्रे.
- ड) एकत्रित सौदेबाजी.
- इ) तिसऱ्या गटाद्वारे वाटाघाटी.
- ई) BATNA.

१०. व्यावसायिक तणावावर सविस्तर टीप लिहा. (२०)